

Аллагъу Тааълайиз гъямд аплінай, инсанар!

ХИВ РАЙОНДИН ИМАМ МАНСУР-ГЪАЖИ ВЕЗИРОВДИХЪДИ ВУЙИ ИЧ ИНТЕРВЬУ

Ассаламу алейкум, гъюрматлу ватанагълийир! Мугъяммад пайгъамбар чан гъядисдиъ дупна: «Алимар пайгъамбарин ирс агълар ву». Гъайифки, ихъ саспи инсанариз му ухъуз Аллагъу Тааълайи тувнайи алимариз къимат тувуз агъдар, хъа аммаки гъякълу алимдин Аллагъу Тааълайин улихъ дережа ахъюб ву. Узу улихънаси Хив райондин имам Мансур-гъажи Везировдихъди гъюрюшмиш гъахъунза ва, гъядисдиъ дупнайиганси, алимар пайгъамбарин ирс агълар, дин тарабгъурайидар вуйиб, мицдар ксарихъди гъюрюшмиш гъахъиган, агъю шулу. Мансур-гъажи Везиров 1985-пи йисан Хив райондин Хив гъулаъ «БастІар» кІуру тухмиъ бабкан гъахъну. Мектеб ккудубкІалан къяляхъ думу Мягъячгъала шагъриъ айи Ислам диндин университетдик (СКИУ) урхуз кучІвну. Чан уьмриъ варитІан ужудар вахтар гъаму университетдиъ урху вахтар гъахънийиз кІури, кІваин аплура Мансур-гъажийи. Университет ккудубкІалан къяляхъ Мансур-гъажи Хив гъулаз имамди гъахъну. Думу саб чпин гъулаъ ваъ, хъа вари Хив райондин имамди дерккн. Магъа гъамус думу касди 2007-пи йисхъанмина Хив райондин имамвал аплура. Ухъуз варидариз агъгюганси, имамвал гизаф жавабдар ва читин ляхин ву.

– Мансур-гъажи, сабпи нубатнаъ ихъ ватанагълийиризи Хив райондин диндин гъялнакан яркъуди хабар тува.

– Гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ, салат ва салам Пайгъамбариз ﷺ. Ухъуз агъгюганси имамвал аплуб гизаф гъагъи ляхин ву, илагъки гъаму ухъу яшамин шулайи, гъялал-гъярам гъибикънайи ахир замандин вахтна. Гъарсар имам чан жамъаьтдихъан Аллагъдин ﷻ улихъ жавабдар ву. Ва гъарсар имам чав аплурайи ляхин марцци ниът ади, Аллагъ ﷻ

рази шлуси тамам аплуз чалишмиш духъну ккунду. Хив райондин диндин гъякънаан кІуруш, имбу йишваритси, мушваъра яваш-яваши дин за хъуз хъюбгъра. Аллагъу Тааълайи кІураки, Ислам дин фициб жорейинди вушра гужал аплузга кІури. Гъази вуйиган, гъи ухъуз Аллагъди ﷻ тувнайи дин хъапІбан ачухъвал ахъю ниъмат ву, думу ниъмат, Аллагъдин ﷻ рякъ, Ислам дин ухъу хъапІну ккунду Аллагъу Тааълайиз гъямд вуди. Ухъуз саризра ихъ закуйин йигъ

фициб шулуш агъдархъуз. Хив райондин гъуларин имамар гизафси яшлудар ву. Бязи гъуларигъ ихъ медресейигъ гъурху баяр имамарди лихура, ва думу гъуларигъ диндин гъялра, имбу гъуларик лигн, ужуди ву. Хъа, гъайифки, имамар адру гъуларра а. Гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ, гъамус Хив райондин жорбежур гъуларин жигъил баяр медресейиригъ урхура. ИншаАллагъ, дуради, медресе ккудубкІну, ихъ жамъаьтдиз ахъю мянфаьт тувур кІури, умудлу вуча. ▶▶ 3

Нумрайигъ:

Гъачай фарзарикан агъгю аплурхъа маш 4

Илмарикан хайир ктабгъу кас маш 5

Гъудган фици фарз гъапІнуш маш 7

Маллийирихъ машинар, хулар духъну ккундинхъа?

Газатдин редакцияиз кми-кмиди имамарихъ, маллийирихъ ахъю машинар, хулар шулу. Имариз дурад наънан ву, кІуру суалар шулу. Му суалар ачмиш аплуб Огни шагърин медресейин мялим Амир Мевлютовдикан ккун гъапІунча.

Ассаламу алайкум, гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир! Саб ражари Муса пайгъамбарин силбар сабур аплуз даршлукъан иццру гъахъну, ва Аллагъу Тааълайи дугъаз саб фулану дагъдиз душну, гъадму дагъдиин ктубчІвурайи саб укІ улдубтІну, силбаригъ ив кІури, вягъю гъапІру. Муса пайгъамбар чаз гъапибси гъапІну, ва дугъан силбар дишлади сагъ

гъахъну. Саб къадар вахт ккудубшалан къяляхъ мугъан силбар хъанара иццру гъахъну, ва дугъу саб фикирра дарапІди гъадму дагъдиз душну, укІ кутубтІну, силбаригъ ивру, амма иццрушин дугъубжвундар, гъятта артухъра кмиди гъабхъну. Гъамциб къайдайихъна гъафиган, Муса пайгъамбар Аллагъдихъна ﷻ илтІикІну: «Я Аллагъ ﷻ, Уву гъаму дарман ву кІури узуз улупундайнахъа, хъа гъамус фу гъабхъну?» Аллагъу Тааълайи жаваб тувру: «Я Муса, Узу вуза сагъвал туврур, иццрушин марцц аплрур, Узу вуза уьзур туврур, зарар туврур ва мянфааьт туврур. Сабпи ражари уву, кюмек аплрур Узу ву кІури, узухъна илтІикІунва, ва кюмекра гъабхъну. Хъа му ражари

уву укІру кюмек аплуру кІури, фикир гъапІунва, узкан фикир дарапІди». Гъюрматлу гъардшар ва чйир, гъаму гъядиса ухъуз дарс ву. Гъийин йигъан ухъу ризкъ шлин терефнаан гъюрюш ва шли ухъухъна думу гъапІраш, кІваълан гъапІну, чолиъ уьбгънайи гъяйванатарси ризкънахъ хъергну шулахъа. Йицра хъна багахъ шлукъан, думу ярхлаз гъебгъру, ва ухъура му бисуз даршули инжиг шулахъа. Мянфааьтсуз ляхин ухъу гъибтбан бадали, Пайгъамбаригъ ﷺ чан гъядисдиъ дупна: «Фуну касдин кІваъ ахиратдикан вуйи гъайгъушин ади гъабхъиш, думу касдин ляхнар Аллагъди ﷻ лазим вуйи къайдайиз хуру, кІваъ девлет ипру ва чаз ккундаршра ▶▶ 6

Сирийийь Мугъяммад Саид Рамазан Аль-Бутти кечмиш гъахъну

21-пи мартди, жвуми йишван, Дамаскдин сабуну мистаъ ихъ вахтанн варитган адлу алим Мугъяммад Саид Рамазан Аль-Бутти шагъидди кечмиш гъахъну.

Шейх Аль-Буттийи мистаъ дарс туврайи вахтна душвазди диндин душман дуфну, учв гъутуркӀну. Душваъ 48 кас кечмиш гъахъну, гизафдар читин гъялнаъ а. Рамазан Аль-Буттийи диндикан, Пайгъамбарин ﷺ уьмрикан гизаф китабар гъидикӀну. Чан яшлувализ дилигди (дугъан 83 йис вуйи) ва чпин гъюкуматдиъ гъациб читин гъял вушра, дугъу диндин дарсар тувувал дебккундар ва гъар йигъан дарсар туври гъахъну. Думу касди инсанарин диндикан вуйи аьгъювалар артухъ апӀуз кӀури, гизаф зегъмет зигури гъахъну. Гъит Аллагъу Тааьлайи дугъан гунгъарин афв апӀри, дугъан хизанариз сагъвал туври.

Ухъу вари Аллагъидихъан ﷻ вухъа ва Дугъахъна къяляхъ хътакидихъа.

islam.ru

Талитнаъ гъалиб гъахъидар

Улихънаси Мягъячгъала шагърин Президент-Комплексдиъ 2-пи Республикаийн мавлид утканди урхбан талит кӀули гъубшну. Му серенжем кӀули адабгъдар Мусурмнарин Духовный управление ва Теологияийн институт вуйи.

Му талитнан метлеб жвуван диндикан яркъуди аьгъю апӀуб ва мусурмнарин арайийь аьлакыйир ужу апӀуб вуйи.

Финалиъ 9 коллектив ва 7 кас кӀули инди, жа-жаради урхрудар иштирак гъахъну.

Натихайийь гъалиб гъахъидар:

Коллектив

1 «Нуруль-Иршад» (Хасавюрт шагъур)

2 «Шамилькала» (Унцукүльский район)

3 «Дылым» (Казбековский район).

Жа-жаради урхрударин арайийь гъалиб гъахъидар:

1 Амиров Муртазали

2 Асгъябалиев Юсуп

3. Даудов Жамал

Серенжемдиъ гъацира Чечен республикаийн

ан дуфнайи хяларра иштирак гъахъну. Дурари

Дагъустандин муфтий, шейх Аьгъмад-афандийиз

Чечендиъ айи зияратарикан вуйи китаб пешкеш-

ди тувну.

islamdag.ru

Илмин дережа за апӀру серенжем

24-пи мартди Дагъ. Огни шагъриъ диндикан хабар тувру серенжем кӀулиъ гъубшну. Мициб серенжем гъаму вазлиъ кьюбпи ражари гъабхура. Му мажлисдиъ Дагъустандин муфтийин заместитель, «Нуруль-Ислам» газатдин кӀулин редактор, духтур Мугъяммад Гъажиевди уч духънайидариз Исламдин утканваликан ктибтну. Шагъур бициб вушра, мажлисдиъ гизаф инсанар уч духънайи. Мажлис гирами Къур'ан уьхби инди ва Пайгъамбарин ﷺ тяриф апӀби инди ккебгъну. Мугъяммад Гъажиевди сабпи нубатнаъ Огни шагърин жямаябдин ва дурарин улихъ хъайи имам Мугъяммад-Рамазан гъажийин тяриф гъапӀну. Дугъу чан вяяздиъ гъарсар кас гъаври шлуси Исламдин

хусусиятарикан, диндин мянфяабтнанкан, ихъ диндин амрарин аламат ляхнарикан ктибтну. Дугъу гъацира гъудган апӀбаъ медицинаийн ва илмин терефнаан фициб мянфяабт аш ва инсандин гъарсаб гъендемдин аьламатарикан ктибтну.

Хъасин имам Мугъяммад-Рамазан гъажийиз гаф тувну. Дугъу, мициб мажлисдиъ уч хъуз мумкинвал тувбан ухъу Аллагъу Тааьлайиз аьхю шукур дапӀну ккунду, гъапну. Мугъяммад-Рамазан гъажийи уч духънайидариз Пайгъамбарин ﷺ гъядис кьваин гъапӀну: «Саринра иман камил даршул, эгер гъарсари чаз ккуниб чан гъардшизра ккун дарапӀиш». «Гъаму гафариан мяна адабгъури, узу учвузру узузру

ихъ диндикан аьгъювалар гъадагъуб ккун апӀураза. Ухъу му мажлисдин къяляхъ йирхъуб гъяфтайи гъар базар йигъан уч шули гъамци мянфяабтлу мажлисар апӀидихъа», - къайд гъапӀну Огни шагърин имамди.

Гъарихъ гъулаъ мавлид гъабхъну

15-пи мартди, жвуми йигъан, Табасаран райондин Гъарихъ гъулаъ мавлид кӀули гъубшну. Му мажлисдиъ Табасаран райондин жюрбежюр гъуларин агълар ва гъацира Огни шагърианра хялар дуфнайи. Гъарихъ гъулаан жямаябти дуфнайи хялар чпин гъулаъ утканди, ужуди къабул апӀруваликан улупну. Хъасин мистаз уч духънайидариз дуфнайи хялари ваъза-насигъят гъапӀну. Вяъзайин къяляхъ мавлидра гъурхну. Саб гафниинди гъафи хяларра, хялар къабул гъапӀу гъуландарра лап разиди, чиб-чпиз баркаллагъ кӀури алдагъну.

Гъит мицдар мажлисар артухъ ишри!

Студентарин арайийь Къур'ан урхбан талит гъабхъну

Улихъна йигъари Пермский областдиъ «Мусульманский мир» кӀуру фестивалиъ Къур'ан урхбан Вариурусиятдин талит кӀулиъ гъубшну. Душваъ медресийрин студентар иштирак гъахъну.

ДУМСО-ийн пресс-службайи хабар туврайтанси, душваъ 35 кас иштирак гъахъну ва дурар вари Москваийн, Татарстандин, Пермдин ва Саратовдин медресийриъ урхурайидар вуйи. Дурари чпин аьгъювалар кьюб номинацийриъ улупну: Къур'ан китабарин машариан урхуб ва кьюб жуз кьваьланди урхуб.

Натихайийь Къур'ан китабдин машанан урхбаъ Саратовдиан вуйи Тагъбир Юсупов гъалиб гъахъну.

islam.ru

Учредитель

Благотворительный фонд «Путь». Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет

Председатель редакционного совета муфтий РД Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

Заместитель муфтия РД

Махди-хаджи МУТАИЛОВ

Главный редактор

Заурбек (Абдулла) ЯИКБАЕВ

Редактор

Ансар РАМАЗАНОВ

Канонический редактор

Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ

Корректор

Шарафудин ДАШДЕМИРОВ

Дизайн, вёрстка

Мухаммад МУСАЕВ
Иса ОМАРОВ

Менеджер

Мухаммад ХИРЯСУЛАЕВ
Абдулсабир АХМЕДОВ
Руслан ШАХМАРДАНОВ

При перепечатке ссылка обязательна.

Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам».

Газета зарегистрирована Федеральной

службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций.

Свидетельство о регистрации

ПИ № ФС 77-42079

от 24 сентября 2010 г.

Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу:

пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____

Тираж 3. 180 экз.

Сдано в печать 29 марта 2013 г. в 20:00

Адрес редакции

367015, РД, г. Махачкала, ул. Аскерханова 13а.

Телефоны:

Редакция: (8722) 51-85-22. Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222. по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24.

E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru

Аллагъу Тааълайиз гъямд аплинай инсанар!

1 « – Яв фикриан, халкъдин диндихъна иштагъ хъпан бадали, диндихъди гъягъбан бадали, фициб ляхин дубхну ккунду?

– Ухъуз агъгъюганси, ихъ ватан Пайгъамбарин ﷺ асгъябари Ислам дин гъабхи йишв ву, ва ихъ ватанагълийир сифте Ислам дин къабул гъапдарикан ву. Гъийин йигъаз Дагъустандигъ гъядму асгъябари гъабхи марцци Ислам дин ими. Инсанар диндихъна гъюбан бадали, дин хъапбан бадали, дурариз диндин марцциваликан ва гъаму дюн'йийгъ ва Ахиратдигъ шулайи мянфяатнакан хабар тувну ккунду. Сар Ислам дин къабул гъапну касди гъапну: «Эгер узуз Ислам диндикан агъгъю хъайиз мусурмнари апурайи амаларикан агъгъю гъабхънийиш, узу Ислам дин къабул апидайи». Гъийифки, гъи, мусурмнар вуча кфури, дин айтлан чфур апурайи инсанар а. Диддар ксарихъан ухъу ярхла духъну ккунду. Сабпи нубатнагъ гъарсар имамди, гъарсар тялимди ва дин-гъагъ апурайи мусурман касди чан дин хъапбувал, чан апурайи гъарсаб ляхин, гъарсаб амал ва жвуван хасиятар Аллагъдин ﷻ шариатдигъ улупнайи къайдайинди тамам апуз чалишмиш духъну ккунду.

Халкъ диндихъна гъюбан бадали, дурариз диндин утканвал улупну ккунду. Хъа дъгъват апбан бадали ва халкъдиз дин улупбан бадали, илим гъурху ксар ади ккунду. Яники гъи ухъуз Аллагъди ﷻ диндикан улупуз вари рякъяр ачухъ дапна. Шюкюр ибшри Аллагъдиз ﷻ, гъи дин хъапбу касдиз ва диндикан агъгъю апу кас-

диз медресийр а, газатар, дискара ва жара рякъяр ачмишди ву. Гъит Аллагъу Тааълайи гъарсариз, гъякъ рякъ улупну, дин хъапбуз тавфикъ туври!

– Мансур-гъяжи, уву гъядигъра гъахъир вува, гъяж гъапну касдиз фициб мянфяат а, ва думу касдин кван гъялар фицдар шулу?

– Гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ, узу Аллагъу Тааълайин къисматниинди къюб ражари гъядиз гъшунза. Думу гирами йишвариз гъшунган, кванз фукъан рягъят шулуш, гафариинди хабар тувуз шлуб дар. Гъарсар касдиз думу чан улариинди дякъну ккунду. Узу гъарсар мусурман касдиз гъяж къисмат апуб ккун апураза. Дупну ккундуки, фукъан вушра гъядиз гъягъюз мумкинвал айидар а, аммаки дурари вари жара ляхнар апуру, хъа гъяж апурдар. Гъядиз гъягъюз пулин, сагъвалин мумкинвал айи касдиз дина гъягъюб фарз ву. Пайгъамбарин ﷺ гъядисдигъ дупна: «Фуж, гъядиз гъягъюз мумкинвал ади, гъядиз дурушди гъузиш, гъит думу я жугъудси, ясана христианси кечмиш йихъри». Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чфир, мурар йиз гафар дар, ихъ Пайгъамбарин ﷻ гафар ву, ва узу учван му гафариз дикъатлуди фикир тувуб ккун апураза.

– Хив райондигъ «Ас-салам» газат тарабгъбан бадали, дидкан вуйи мянфяат инсанарихъна рубкъбан бадали, фициб ляхин гъабхурачва?

– «Ас-салам» газат тарабгури, Хив райондигъ газатдин представитель Абдулла-гъяжи лихура. Дугъазра гъарсаб гъулагъ

Хив гъулан мист

кюмекчфир а. Ав, дупну ккундуки, думу газатдихъанмина ихъ халкъдиз гизаф диндикан хабар шула. Узу «Ас-салам» газат ачмиш гъапдариз, гъамус думу газатдихъ зегъмет зигурайидариз, газат тарабгъурайидариз йиз терефнаан ахъю вуйи чухсагъул къайд апураза. Гъит Аллагъди ﷻ дурариз жандин сагъвал, кван шадвал ва хъанара диндихъ зегъмет зигуз къувват туври.

– Ухъуз агъгъюганси, Сулейман Керимовди чан пулихъ ихъ ватанагълийир гъядиз гъагъри гизаф йисар ву. Хив райондигъ гъядму ляхин фици тешкил апурачва?

– Вари Дагъустандигъси, Хив райондигъра Сулейман Керимовдин пулихъ мусурмнар гъядиз гъягъюра. Хив райондиз 23 йишв тувна. Учф гъар гъулагъ швнур кас аш лигурача ва, инсанарин къадар агъгъю дапну, гъадрарин арайиш тупут ипрача. Дупну ккундуки, агъзур касдигъна саб йишв тувна. Учф сабпи ражари дидкан варидариз хабар туврача ва фуну

йигъан, фуну гъулагъ тупут ипраш, вахт ккимиди хабарра дебккрача. Душвагъ улупнайи шартларикк ккахърайидарикан шлихъан вушра иштирак хъуз шулу. Шлиз гъяж удубчфвнуш, думу касди фу дапну ккундуш, дурариз учф хабар туврача. Яни думу ляхин учф гизаф жавабдарвалиинди кфулиз адабгъурача. Хъа узу йиз ва Хив райондин жямаягъдин терефнаан Керимовдиз ахъю вуйи чухсагъул къайд апураза. Гъит дугъаз мицдар ужудар ляхнар хъанара артухъ апуз Аллагъди ﷻ къувват туври.

– «Ас-салам» газат урхурайидариз яв терефнаан фу ккун апурава?

– Ухъуз агъгъюганси, «Ас-салам» газат Дагъустандин гизаф чфалариинди удубчфвур ва ихъ халкъариз дидкан ахъю мянфяат а. Пайгъамбарин ﷺ дупна: «Илим агъгъю апуз Китайдиз вушра гъарахъ». Хъа ухъуз гъийин заманайиш Китайдиз гъягъюб лазим шуладар, ухъуз вари ихъ урчфарихъна хъади гъюра. Эгер инсанариз думу газатдикан вуйи мянфя-

агъ агъгъийиш, ихъ газатдин вакилар гъарсарихъна, газатдиз подписка аплинайи кфури, гъягъидайи, гъятта дурар чпи ихъ вакиларихъна гъюйи. Ихъ ракнарихъна ухъуз газат хъади гъювал ахъю ниъмат ву ва ухъу му ниъматдин Аллагъдиз ﷻ гъямд дапну ккунду. Хъа шюкюр апувал, ихъ диндигъ дупнайиганси, туву ниъмат къабул дапну, гъякълуди ишлетмиш апув ву. Гъаци вуйиган, гъюрматлу мусурман гъардшар ва чфир, узф учван му газат бикуб, дидкан мянфяат ктабгъуб ккун апураза. Гъит Аллагъу Тааълайи ухъуз гъякъ рякъ бисуз тавфикъ туври! Увузра, Мансур-гъяжи, учухъди гъюрюшмиш духъну гъамциб маракълу согъбат гъабхбаз ахъю чухсагъул къайд апурача. Гъит Аллагъу Тааълайи увузра имамвалин читин вазифа лайикълуди кфулиз адабгъуз кюмек туври. Му согъбатнакан ихъ ватанагълийири чпиз мянфяат ктабгъур кфури умудлу вуча.

Согъбат гъубхур Ансар Рамазанову

Аллагъу Тааълайин малаикарихъ хъугъуб

Назир Нуров
Табасаран райондин «Ас-салам» газатдин вакил

Эввел улихъ нумрайиш

Малаикарихъ хъугъубкан кфуруш, уву якъин агъгъю аплин, малаикар фикирлудар, Аллагъдин ﷻ луклар вуйиб, нурикан халкъ дапнайидар вуйиб. Ухъуз дурарикан Къур'андиан ва гъадисариан агъгъяхъуз. Дурар ипрудар, убхърудар дар, дурарин шагъват адар,

дурари гунгъар апурдар, гъарвахтна Аллагъу Тааълайиз ибадат апури шулу ва саб гъелдикъан ибадатнахъан ярхла шулдар, ижмиди Аллагъдин ﷻ амрар тамам апуру. Малаикар кечмиш шлудар ву ва Гъиямат йигъан дурар чфиви апици, дурарихъди ацна завар, дурарин къадар Аллагъдизтан ﷻ гъайри, саризра агъгъдар. Дурар жюрбежюр жюрейиндар шулу, ва дурариз Аллагъу Тааълайи чпин йишв, ляхин улупна. Варитлан заанди вуйидар юкбур малаик ву: Жабраил – дугъу Аллагъдихъан ﷻ пайгъамбариз вагъю хуйи; Микаил – дугъаз жюрбежюр ниъматарикан агъгъ; Израил – инсанарин рюгъяр адагърур; Исрафил – дугъу суриш уф ибтди, гъаддиинди Гъиямат йигъ улубкъбан хабар туври, ва Гъиямат йигъанра вари чфиви апуз кфури. Женнет-жегъеннемдизра лигру малаикар а. Жегъеннемдигъ низам-къайдайиз лигрудариз «забанигъ» малаикар кфуру. Дурарин ахъор Малик кфуру ву. Женнетдиз лигрудариз «хазанатуль жаннагъ» малаикар кфуру. Дурарин ахъор Ризван кфуру малаик ву. Мункар-Накири

кечмиш хъпан къяляхъ инсанарихъан гъисаб-суал гъадабгъуру. Гъарсар касдихъдира къюр малаик шулу: Ракиб ва Агъид. Му малаикар ихъ гъюнарин шулу ва ухъу апуру гъарсаб ляхин бикфуру, ужуб вушра, харжиб вушра. Ари гъаму къюби малаикар чахъди гъарган хъайиб агъгъю касди, учв наан ашра, фу гунагъ апурашра, дурарикан кванин гъабхъиган, чфурубдихъан ярхла шулу. Хъа гъаз, фу бадали дурари ихъ амалар дикфура? Гъиямат йигъ гъабхъиган, вари инсанар чфиви гъапган, ухъу саризра дярябкъди жиниди гъапну ихъ чфуру ляхнар ихъ абфир-бавариз, чфийир-чфийириз, ихъ веледариз ва багахълуйириз - яни варидариз рякъбиди, ашкар хъиди. Гъарсар касди жиниди гъапну ляхнар варидариз ашкар хъиди. Хъа мидин гъаври хъпан бадали, гъюрматлу гъардшар ва чфир, узф учвуз узф «Ас-салам» газатдигъ гъурху саб макъала кванин апициза. Думу «Йиз уьмур батил гъапну гъалат!» кфуру макъала вуйи. Думу бикфура жара мусурман чфийир гъациб гъалат дапну даккни шуру. Хъа фици гъабхъну думу? Ухъуз агъгъю-

ганси, мектеб ккудубкбалан къяляхъ саспидар ВУЗ-арик урхуз кучфвру. Хъа шуру чаз саб гъайгъу дарапган, яни шариатдиинди палат алалабхъруган, дугълан илдицрударра гизаф шулу. Магъа гъамци думу сар жигъилихъди таниш шулу. Хъа гъядисдигъ дупнайиганси, къюр кас, яни мягърам дарудар, фужкда хъадру йишвахъ сатли гъахъиган, душвагъ шубурпир шайтан шулу. Думу дюшошдигъ сарира, фукъан ужур мусурман чи даринхъа, гъач гъамгъухъан фужка ужуб агъгъю апуза, ясана дугъаз ужубдикан хабар тувза, кфуру фикир шулдар. Гъятта вари фикрар чфурудар шулу. Гъадрарира гъамци никягъ апбалан къяляхъ дапну ккунни ляхнар вари гъапну. Цфиб вахтаналан думу риш швушвди гъадагъуз кфури жарадар гъюру. Му шуру чахъди гъаму гунагъ гъапну бализ, чаз вари апурза кфури, гаф тувури кфуру: «Узу швушвди дисуз гаф кипуз дуфна, абфир-бавари дурариз жаваб тувайиз узук гаф кипуз гъач». Му шуран, бали чахъди гъацдар ляхнар апуруган, дугъан ужудар ниятар а, кфури хиял гъабхъну. Хъа варидариз агъгъюб вуки, ►► 7

Гъачай фарзарикан аьгъю апурхъа

Амир Мевлотов
Огни шагърин медресейин мялим

Ассаламу аьлайкум, гъюрматлу вата-нагълийир! Ургуцур йисандин муддат-наъ Советарин гъюкуматди ухъуз ате-измин рякъюхъди гъарахай кѳрурган, ухъу гъаз ихъ дин гъархундарш, фикир апѳухъа. Ихъ гъуларихъ мистар цѳибтѳан адайи, айидарра клубариз, фабрикий-риз илтѳикѳну. Я диндикан улхуз, ясана жвумийин гъудгнар апѳуз гъитурдайи. Ухъу наънан аьгъювалар гъадагъуйи, эгер му мавлидарихъ, мажлисарихъ ухъуз ихъ яшлуйири, имамери диндикан хабар тувундайиш. Яшлуйири, имамери вари жямаят, аьхор-бицѳир дар-пиди, гъаму мавлиддин хулаьтѳан гъай-ри, наан дихъуйи? Ва ихъ иман фици камил хъибдийи, эгер ихъ юкварихъ Пайгъамбарихъна Ꞥ ккунивал адай-иш? Хъа ухъуз аьгъюганси, мавлид апѳувал Аллагъдин Ꞥ Расулихъна кку-нивал артухъ хъувал ву. Мавлид апѳуз хай шулдар кѳру ксар диндикан хабар тувуз хай шулдар кѳрудариз барабар ву. Мавлид диндикан хабар тувуб да-ринхъа?! Гъаддиз саб ляхин апѳуз хай шулдар кѳрурган, сабпи ражари думу ляхниз Аллагъдин Ꞥ каламдихъ гъар-шуди фукѳара дупнаш, дилигну ккунду, къюбпи ражари ухъу Пайгъамбарин Ꞥ гъядисдиз, суннайиз лигурхъа, ва шу-бубпи ражари - аьлимарин ижмъагъидѳи фу дупнаш, хъасин - къиясдихъ (анало-гия) фу дупнаш. Гъаму юкъби ляхнар те-резариин жа-жаради дивну лигурхъа, эгер саб йишваьра хай шулдар кѳрури дупнадарш, му хай шлударикан гъисаб шулу. Гъамрарин къяляхъ дин дивбан асас паярикан Пайгъамбарин Ꞥ сунна гъисаб шулайиб аьгъю шулу. Эгер ухъу дугъан суннайихъан ярхла гъахъиш, ухъу диндин асулихъан ярхла шулахъа. Мисал вуди ухъухъна Умар асгъабди-хъан сагъигъ вуди дупнайи гъядис гъа-дабгъухъа. Саб ражари Пайгъамбарин Ꞥ гъвалахъ асгъабар деънайи вахтна, мурадин мажлисдиз лизи палат али, кѳру кушар али сар уткан кас гъаф-ну. Му кас сефире афирсира дайи, ва саризра му аьгъюрра дайи. Думу Пайгъамбарин Ꞥ улихъ чан къамкъар дугъан къамкъарик куркѳну, чан хилар

дугъан къамкъариин дивну деъну. Дугъу суалар тувуз хъюгъю, ва Пайгъ-амбари Ꞥ мугъан гъарсаб суалназ лап дикъатлу жавабар туву. Иман фу вуш хабар тув узуз, кѳрури гъапиган, Пайгъ-амбари Ꞥ жаваб туву: «Иман Аллагъ Ꞥ сар вуйивалихъ, дугъаз шерик адрова-лихъ хъугъуб ву». Аллагъдихъ Ꞥ камил хъугъуб шулу, инсанди Аллагъдиз Ꞥ лайикъ вуйи, лайикъ дару ва хай шлу сифатар далиларра ади аьгъю гъапѳган. Хъанара иман Аллагъдин Ꞥ малайка-рихъ, яники дурар Аллагъдин Ꞥ лукѳар вуйивалихъ, дурар гъаммишан Аллагъ-диз Ꞥ тѳаьт апѳури саб гъелдикъан гъа-фил даршлудар вуйивалихъ хъугъуб ву. Ва Аллагъди Ꞥ ухъухъна чан багъаллу китабар гъауваляхъра хъугъу ккунду. Ухъуз аьгъюганси, Аллагъу Тааьлайи дюн'яйиина 104 китаб гъаьну. Вари гъаму каламар къадим вуйидар, яни дурар гъаммишан айидар, къебгъивал адрудар, халкъ дапѳну адрудар ву. Ва ухъу Аллагъдин Ꞥ вари расуларихъ хъугъу ккунду. Расулар гунгъарихъан марццидар ва дурарихъан Аллагъди Ꞥ дюрхнайидар ву. Расуларин лишна-рикан ву хъугъвал, гъякъвал, фикрин камилвал, ва чпихъна Аллагъди Ꞥ тувнайиб халкъдихъна рубкъувал. Саб гафниинди, думу ксариз Аллагъу Тааьлайи вягъю тувну ва гъаддихъ-ди сабси думу чпин умматарихъна рубкъубра амур гъапѳну. Пайгъамбра-рикан кѳруш, дураризра вягъю тувну, аммаки инсанарихъна рубкъуб амур гъапѳундар. Пайгъамбарин къадар 124 агъзуркъан ву, хъа расуларин 313. Ва ухъу кечмиш хъпан къяляхъ чѳиви шлудихъра хъугъу ккунду, яники ухъу вари мягъшар майдандиз адаиди ва Аллагъди Ꞥ варидарин гъисаб-суал апѳиди. Гъацѳариз Аллагъди Ꞥ Чан рягъ-матдиинди женнет тувди, гъацѳариз - жегъеннем Чахъан аьдлу вуди. Яни-ки му йигъ, гъиямат йигъ ву, гъадму йигъинди вари чпин накъварин уягъ хъиди, таза жанар хъиди ва, рюгъяр къяляхъ дупну, чѳиви хъиди - гъаму дюн'яйи фици вуш, ари гъаци. Ва гъацира ухъу Аллагъдин Ꞥ къадарнахъ хъугъу ккунду, ужуб вушра, харжиб вушра, вари Аллагъдин Ꞥ амриинди шула. Инсандин аькъвлихъан къадарин бегъем гъаври хъуз шулдар, яни думу ихъ аькъвлин сяргъят ву. Ва ухъ'ин алиб гъаму къайдайихъ хъугъуб, ва лап батѳиндихъ удручѳув ву. Гъаз гъапиш Аллагъдин Ꞥ Расули Ꞥ гъапѳну: «Къадар кѳваин гъапѳган, ичв мелзар дисай». Яни дидкан гафар мапѳанай. Му къай-дѳир диндин сабпи пай имандикан ву. Хъа фу кѳруш, къюбпи пайнакан, яники Исламдикан, думура гъаму Жа-браил малаикди суал тувру Пайгъам-барин Ꞥ гъядисди улупна. Ислам хъуб

пайнакан яратмиш дубхъна. Сабпиб, тѳаьт апѳуз сар Аллагътѳан Ꞥ гъайри жарар фужѳара адрувал, ва Мугъям-мад пайгъамбар Дугъан гъякълу Расул вуйивал тасдикъ апѳуб. Гъаму гафарин мянайин тамамди гъаври хъпан бадали, кѳваь Аллагъдиз Ꞥ хай даршулу ва хай шулу сифатарикан аьгъювалар ади ккунду, гъамци пайгъамбарин сифатарра аьгъяди ккунду. Исламдин къюбпи пай гъудган ву. Чан улупнайи вахтна хъуб гъудган апѳуб. Гъудган диндихъ улупнайи фарз дар кѳруу кас кѳфир шулу ва дугъаз жаза хяртѳан ичѳаь ханжал йибну йикѳуб ву. Му касдиин гъудган алапѳурдар, я накъвдик кивурдар, уршвлиин-ди гаѳархъну гъитру. Гъудган фарз вуйивал инкар дарапѳиди, амма тѳагърушнаан, ясана жвуван гъайгъу-сузвалиан гъудгнар ккадауруш, дицир касдиз туба апѳин кѳруа, эгер туба дапѳну, гъудган апѳуз хъюдрюгъиш, му кас ханжал хяртѳан ичѳа йивну йикѳуру, ва дугъан майит дѳижикѳну мусурман касдиз лайикъ вуйи рякъ-ражар апѳуру. Гъацира дупну ккун-дуки, саб ккадапѳу гъудгнин жаза ургуцур йисан жегъеннемдихъ ургуб ву. Хъа фуну касди, гъядисдихъ дупа-найиганси, гъаму хъуб гъудгнарин гъа-къар, яники фарзар, важибар, сунна-тар ва адабар лайикъ вуйиси дюрхну, чпин хас вуйи вахтари тамам апѳуруш, дурар дугъаз Гъиямат йигъан нурси

хъиди, ва дурари думу кас жегъеннем-дихъан уьрхиди. Шубубпи пай закат ву. Закатдиз чан улупнайи жюрйир а, яники мал девлетналан тувруб, мягъсулилан, гъи-зил-арсралан ва гъ.ж. Гъарсаб фарздин-си, закатдинра чан шартѳар а. «Закат тутруву касдин гъудган ктар» - гъапѳну Пайгъамбари Ꞥ. Исламдин юкъубпи пай ушв бисуб ву, хъа гъяж апѳуб хъубпи пайнакан шула. Шлин пулихъди, рякъ ккадапѳуз гуж ади вуш, ари гъадму касдиз гъяж апѳуб фарз шулу. Гъаму Исламдихъ улупнайи хъуб къанун ва имандин арканар, кѳваантѳан къабул дапѳну, мелзнахъди тасдикъ гъапѳу кас Аллагъдин Ꞥ рягъ-матдиинди муъминарикан ва жен-нетдин агъларикан гъисаб шулу. Ухъуз аьгъяхъузки, гунагъ аьхюб вушра, бицѳиб вушра, диди инсан имандиан адаьдар, анжагъ куфруйихъна хуру гунгъаритѳан. Къафири фициб ужуб ляхин гъапѳишра, фици имандиз гъюрдарш, гъаци мусурманра, ужуб ляхин гъапѳундар кѳрури, имандиан удучѳурдар. Аьхю гунгъар гъапѳу кса-рин гъюкум Аллагъдихъ Ꞥ хъа, Дугъу чаз ккундуш аьфв апѳуру, ккундуш саб къадар вахтназ аьзаб тувру. Ухъу гъаму ухъуз ихъ Пайгъамбари Ꞥ улупганси, гъарсаб ляхникан улхидихъа. Сабпи ражну улхидихъа ихъ ниятар фицдар духъну ккундуш ва дидин дикъат дю-шюшарикан, иншаАллагъ.

Кѳван гъарай

Гъаруриз учв айи ляхин
Чан ургмин лугси дубхъна,
Вари элдин кайи дяхин,
Чаз ккуниси пай апѳура.

Гъюкмин улихъ хъайидари,
Чпиз ккуниси гъюкум хъапѳра,
Гъарйир, гъугъар гъапѳну кѳрури,
Мяна адар, гъаци гъузра.

Дюзиб кѳруру йивну хуси,
Дубкѳну дипру вахтар дупна.

Писвалина нягъякъвали,
Йиз Ватандихъ гъюкум хъапѳра.

Ляхин гъурд'ан гъюру факъир,
Думу дарди гъюлягъ гъяхъна.
Пул хъайи бай лути Амир,
Райондихъ ляхнигъ дийигъна.

Гъаз йихура мукъан мурад
Ислягъ вуйи ихъ уьлкейигъ?
Фу гъубкѳрадар му ихъ уьмригъ?
Жаваб тувуй узуз, халкъар!

Ерхурдарин учвуз гъарйир,
Йитим гъахъи бицѳидарин?
Дукѳну ляхниз гъушур жилир,
Хулаз гъахи дишагълийин?

Тахсир кадру инсан йикѳбаз,
Гъаз шуладар аьхир дивуз?
Тахсир кайир дагну, дугъаз,
Гъаз шуладар жаза тувуз?

Гъюлягъмад Гъюлягъмадов
Къувлигъ гъулан агъали

Гъудгнин жиклвал батил апру ляхнар

Рашид Алимуратов
Огни шагърин имамдин заместитель

Гъудгнин жиклвал батил апру ляхнар:

Гъажатназ ктучлвру къюби йишваран фукла удубчвиш;

Клуган гъагъюб, пиян духъну амриан гъушиш;

Мягърам дару ксарин гъацли йиш-вак курклиш. Эгер шагъват даршу бицидарик курклиш, ва гъацра силбарик, кушарик ва тлубан шибарик курклу клури, гъудгнин ккутурдар; Авратдик курклиш.

Гъудгнин дижрикди гъудган апуз, тлаваф апуз, Къур'андик, дидин клажарик кучуз ва гъадму айи сумкайик кучуз гъарам ву. Гъаму месэлайиъ, гъюрматлу гъардшар ва чйир, ихъ ватанагълийир сациб гъалатI шула, дурари эгер Къур'ан ччаплигъян гъибиржну аш, гъудгнин дижиклну адаршра, Къур'андик кучуз хай шулу, клура. Дурар гъалатI гафар ву. Хъа бицидариз, гъудгнин дижиклну адаршра, дарс гъадабгъбан бадали кучуз хай шулу.

Гъудгнин жиклвал суннат вуйи дюшюшар

Гъудгнин цийи алапуб ужу ву: гъиччама гъапган, цибди нивклуз гъушган, идирчиган, гъудгний гъагъа гъапган, жарарилан гъулхган, клучал гъапган, гъархъбан гафар гъапиган, хъял гъюбан къаляхъ, нивклуз гъагъ-йиш ва уягъ гъахъиган, гъядис убхуз ккуниган, зикир апуз ккуниган, мистагъ дусуз ккуниган, илим убхуз, накварихъна зияратдиз гъагъруган, майит гъубхган ва дидик кучган. Магъа гъаму ухъу ктуху ляхнар апруган гъудгнин жиклвал суннат ву, хъа фарз дар.

Фарз гъусул

Гъусул дапну ккуни 6 дюшюш а. Шубуб ляхний жиларра ва дишагълийирра иштирак шула: жилирна хпир сатли гъахъиган, мани удубчлвал ва кечмиш гъахъиган жиклвал фарз ву. Хъа шубубсана ляхин дишагълийириз хас ву: Палтарикан гъахъиган, нифас – велед хпан къаляхъ ифи гъагъювал ккудубкган, велед функан ктахъиган.

Гъусул апбан фарзар ва суннат

Гъусул апбан шубуб фарз а: 1) Фарз гъусул апуз клури ният апуз, 2) жандик кайи нежес марцц апуз, 3) шид вари жандик кубклуб.

Суннат: бисмиллагъ пуб, гъусул апайиз улихъна гъудгнин жиклвал, къиблайхъинди илтликлуб, жандилан хил алдатуз, вари хъайи хъайиси апуз, сабан арччул гъвал жиклвал, хъа гаргул, клулхъанмина хъюгъюб, гъарсаб жиклвал шубуб ражари текрар апуз.

Суннат гъусуликан

Суннат гъусул апуз 17 жюре ву:

1) Жвуми йигъандин гъусул, 2) Машквар йигъарин гъусул, 3) Мархъ ккун апбан гъусул, 4) Ригъ бисбан къаляхъ жиклвал, 5) Ваз гъибисган жиклвал, 6) Майит гъижиклу кас учвра жиклвал, 7) Къафири Ислам къабул апбан къаляхъ, 8) Деллу духъну амриз гъафиган, 9) Амриан душну фикрихъна гъафиган, 10) Игърам алабхъруган, 11) Меккайиш учлвруган, 12) Аърафайиш дугъужвруган, 13) Муздалифайиш йишв апруган, 14) Жамаратдиш шубуд йигъан клликлар гатлахъруган, 15) Тлаваф апруган.

Илмарикан хайир ктабгъу кас

ШИХМЯГЪАММАД ИБН ШИХКЕРИМ АБУ ЖИЖМАН (1905- 1978)

Аллагу Тааьлайи дупна: «Аллагъди ﷻ Чахъ хъугънайидар ва илимдин аъгъювалар тувнайидар заан дережайиз адаиди». (Сура «Аль- Мужадалат», 11-пи аят).

« ... Дугъриданна, илимдин аъгъювалар хъайидариз Аллагъдихъан ﷻ гучлур» (Сура «Аль-Фатху», 28-пи аят). Гъацдар илимдин аъгъювалар айидарикан сар Шихмягъаммад ибн Шихкерим абу Жижман аль- Пюрюгъи ву. Думу 1905-пи йисан Табасаран райондин Пюрюгъ гъулаъ «Лаплар» клуру тухмиш илимлу хизандиш бабкан гъахъну. Адаш Шихкерим ва аба Жижман аьдати нежбрав ва муъмин ксар вуди гъахъну. Дурар нежбервалихъна чпиин али фарз дин-тлааътра марциди хъапру, саб къадар илимдин аъгъюваларихъди тямин духънайидар вуйи. Шихкерим гъаждиз душну, чаин али хъубпи фарз тамам дапну, бахтлу кас духъну, гъулаз гъафну. Шихмягъаммади сифтена-сифте аъраб илимин сабпи дережайин аъгъювалар абинна адашин хликк гъадагъуру. Дурариз балин илимдихъ юкв хъайивал ва дугъан зирек'вал, клубанвал гъагъбиган, Шихмягъаммад, 1917-пи йисан илимдин дережа за апбан бадали, Зурдягъ гъулаъ алимдихъна гъагъуру. 1922-1927- пи йисари дугъу Халагъ Нурияли эфендийихъ ва Жвулли Гъафиз эфендийихъ илимин заан дережайин аъгъювалар гъадагъуру. Совет

мектебар ачмиш гъапган, ликбездик кучлвну, латин ва урус гъарфариинди урхуз ва биклуз дубгъуру, ва гъацра гъулан мяишатдин аъгъювалар гъадагъуру. Исламдихъди гъаршу женг гъабхру йисари даима думу инжиг апури гъахъну. Дугъаз Шариаътдин ляхнар хулаъра ва халкъдин арайиъра гъахуз манигъвал апури гъахъну. Урус гъарфариинди урхуз-биклуз ва урус члалнаканра аъгъяди хъувалиан, думу 1940 –пи йисан завскладчиди ляхний дерккру ва дявдин йисари фронтдиз сурсатар гъазур апбиин машгъл шулу. Лап читин, гаш

йисари дугъу халкъдиз чахъан удукъруси кюмек апури шуи. Дугъан гъардшар Малла ва Шафи дявдиз гъахуру, ва душваъ Аллагу Тааьлайн рягъматдиз гъагъюру. Колхозар яратмиш гъапган, гъулан мяишатдин ляхнарин аъгъдру меселйир аъгъю апуз ва насигъят гъадабгъуз дугъахъна, чпин колхоздин гъакимарси, вари гъунши гъуларанра гъюри гъахъну. Шариаътдин гъахру жюрбежюр мажлисар, дугъу чан илимлу дустарихъди мяслааът дапну, сатлиди гъахуйи. Магъа дугъан клван варитган ккуни дустар-аълимар: Гъажи Къасум, Гъажи

Авлихан, Гъажи Навруз, Гъажи Ханмягъаммад, Гъажи Жабраил, ва Зурдгъарин Гъажи Исмаат. Мурар вари гъагъ тамам гъапдар ву. Шихмягъаммадиз урчлвур велед гъахъну, шубур риш: Дилфуруз, Майфуруз, Угълангерек, ва йирхъур бай: Шагъмаджерим- дугъу сельхоз техникум ккудубклу; Абулмягъсум – маларин духтур; Тажуддин – Огни шагърин больницайиш духтур терапевтди лихура; Халид –школайин директорди, МЧС-дин ахъюрди гъилихур ву, хъа гъаму вахтна Огни шагъриш военно-учетный столин ахъюрди лихура; Абусуфъян- гъулан совхоздин директор гъахъну; Шагъабуддин – сварщикди лихури гъахъну. Дугъу чан веледариз гъацдар заан илмарин аъгъювалар гъадагъуз мумкинвалар тувну. Гъуландари дугъаз клури гъахъну: «Уву учуз шариаътдин вааъз-насигъят туври, хъа яв веледариз свет образований гъадагъуз мажбур гъапунва, му ляхин фици шулу?». Дугъу гъапну: «Гъаму вахтан гъокумат ва къанунар Аллагу Тааьлайн амриинди духънайидар ву, хъа ухъу думу къанунариз ва паччагъдиз наразивал улупиш, думу ухъу Аллагу Тааьлайн къарариз рази дарувалик мисал ву, хъа ухъу Дугъан луклар вухъа, Эгер ухъу думу гъял улупиш, Гъиямат йигъан ихъ аъгъвалат фициб шулу? Учвхъан удукъруш, Исламдин илимин аъгъювалар гъадагъуз чалишмиш йи-

хъай, имбу илмарра Аллагу Тааьлайи халкъ гъапдар ву, инсанариз хайир туврайидар вуш, зарал адар – хайирган, думуганна гъайри учву гъялваллинди, Аллагу Тааьлайн кюмекниинди ичв хизанарра уърхидичва». Дугъу чан веледаризра думу вахтна удукъру гъялнинди Ислам диндин аъгъювалар тувну. Дугъан ахъю китабхана ади гъабхъну, саспи китабар чан наслари дустариз, ахъю ксариз тувну, хъа ахъюсиб пайнан чахъан удубкрусаягъниинди Абусуфъян клуру бали гъайгъу зигура. Шихмягъаммад 1978-пи йисан Аллагу Тааьлайн рягъматдиз гъушну. Дугъан наквдихъ вьяаз чан дуст Гъажи Жабраили гъапну. Дугъу гъапну: «Шихмягъаммад эфенди муъмин кас хъивалихъна учв ахъю алимра гъахъну ва дидин вазифйир клулизра адагъну, Къур'анди клурайибдихъди умурра хъапну. Ав, гъелбетда, думу кас ухъуз гележегдиш ихъ уьмриз нумуна ву, гъит дугъан берекет ухъузру рубкьри ва гъит ухъу гъациб рякъюьди гъагърударикан ишри! Амин!»

Хабар тувдар:
Тажуддин Шихкеримов,
Халид Шихкеримов, Уьсмийл.

Гъибиклур Уртларин
Ханмягъаммаддин бай
Абдул Муталиб-гъажи
Гъязрати Аьлиев ву

Маллийрихъ машинар, хулар духъну ккундинхъа?

1 « думу касдихъна дюн'я абцину гъюру.

Хъа шлин к'ваъ дюн'я уч апуб ади гъабхъиш, думу касдин ляхнарин гъясил зяя ап'уру, дугъан уларихъ касибвалт'ан гъайри, фу'клара хъибдар ва дугъахъна дюн'яра чаз улупнайибт'ан гъибдар». «Гъядисул къудсийиъ» Аллагу Тааълайи дупна: «Узу дюн'яйиз увухъ хъергнаий касдихъан гъебг, ва увхъан гъергру касдихъди гъарабх, к'ури, амур гъапунза». Саспидари к'уру: «Узу йигъ-йишв юкъра къяни дап'ну, саб минутди рягътвал адарди лихури шулза, хъа а гъацдар «маллийр» к'урудар, дурари гъич саб лахинра ап'дар, я хут'лиъ лихундар, я лихуз гъягъюрдар, дурари китаб абциубт'ан гъайри саб жара ляхин ап'урдар, амма дурарихъ девлетлу гъакимарихъси машинара хъа, мура-рин хал-йишв, деуб-гъудужвуб хузаинаринси ву». Ав, эгер саб ул абцину, тмуну улч'юбкъну гъаму дюн'яйиъ шулайи ихъ гъялназ лигуруш, ляхнин къайда гъамци вуйиб ухъуз рябкъюру. Хъа гъачай, къюби уларра арцину му дюн'яйин вари терефариз лигухъа. Ригъди наънан акв ап'ураш дяр'абкъди, ригъ адарди дидин акв шулу к'урахаъ. Гъачай, гъвандиз гъван, гъзилиз гъзил пидихъа. Фикир ап'инай, ухъкан сарихъ сар лук' хъайиваликан. Му лук'раз чан хизан, веледар, хпир, мал-къарара кмиди а. Ухъу му лук'раз к'урахаъ: «Увуз, яв хизандиз, мал-къарайиз ризкъ бадали лих, гъазанмиш ап'ин. Аммаки увуз саб шарт' вуйиз, узканра магъархан, гъаму т'яйин дап'найи вахтари узуз гъуллугъ ап'ин, узу к'ваин ап'ин. Гъамциб къайдайинди уву яшаммиш гъахъиш, увуз мал-девет, ризкъ, уву гъазанмиш гъапубт'ан артухъ ап'идиза. Хъа эгер уву вари гъибтну, узуз гъуллугъ ап'баз гизаф чалишмиш гъахъиш, узу яв ва яв хизандин ризкъ уз'ина гъадабгидиза». Му кас чан уьмрин рякъ гъабхуз хъюгъру, аммаки дугъу чав ва чан хизант'ан гъайри фужк'ара к'ваин ап'урдар. Думут'анна гъайри дугъу чан эйсийи чаз гъап'у уж'валикан гъархну, йигъ-йишв дугълан аьрзар ап'ури, дугъаз сацибкъана гъуллугъ дарап'ди шулу. Магъа гъамцир уж'вал аьгъу даршлу касдиз фу пиди? Гъийин йигъан ихъ ляхнарин гъаларра гъамци ву. Аллагъдин гъякъар к'ваин гъап'ган «ич юк'вар марциди вуйич, учу жара ксариз харжиб ап'урадарча» к'урухъа. Ухъу зийхъ к'ваин гъап'у лук'ранна ихъ саб фаркъвал адар, гъаз гъапиш дугъу чан хизандизт'ан гъуллугъ ап'дар, хъа ухъу инсанаризт'ан, Аллагъдикан гъархну.

Ав, инсанар т'ялимвализ медресейиз гъафиган, дурарин к'улиъ, мал-девет уч ап'арча, к'уру фикрар адар. Дурариз варидариз, чпин уьмрин рякъ фици гъагъиб вуш, аьгъа. Дурариз бала вуди инсанарин гафар ч'яаън ву: «Уву душваъ гъурхган, ризкъ фици гъазанмиш ап'идива? Шли уву уьрхиди?» Хъа аммаки дурарин к'улиъ Аллагъдин гъякъ аьгъю ап'идича, дюз вуйибдихъди душну, ч'урубдихъан ярхла хъидича, к'уру фикрарт'ан адар. Хъа ризкънакан к'уруш, Аллагъди гъ дупна: «Фуну кас илим т'алаб ап'бан гъайгъушна гъахъиш, узу думу ризкъ т'алаб ап'бан гъайгъушнахъан азад ап'арза». Гъамус суал: «Эгер гъамцидар Аллагу Тааълайин рякъюъди гъягъюрайидариз

Жарийрилан улхури, ичв аьхир пуч мап'анай, гъюрматлу ватанагълийир

мал-девет, машинара, хулар тувурдарш, сарун шлиз тувну ккунду?». Ихъ Агъа Аллагъди гъ «Гъядисул къудсийиъ» дупна: «Эй Адамдин бай, азад йихъ узуз ибадат ап'уз, абцидиза яв юк'в девлетнахъди, хил - тухъ ризкънахъди. Эй Адамдин бай, Узхъан ярхла махъан, даршиш абцидиза яв юк'в касибвалихъди, хъа хил к'уруш машг'улвалихъди». Ухъуз гъарсаб шейъ туврур Аллагъ гъ ву, ва Аллагу Тааълайи чан дин к'ваин ап'ру ксариз артухъ рягъмат гъап'ну к'ури, гъякълу мусурмандиз гъаз хъял къюрухъа?! Пайгъамбарин гъ вахтна къюр гъардаш яшаммиш шули гъахъну. Дурарикан сар гъиринт'ан гъарквас лихури гъахъну, хъа тмуну гъаммишан Пайгъамбарихъди гъ шуйи. Мидин гъякънаан аьрз ап'уз гъафи ляхин ап'ру гъардши к'уру: «Узу ярхи йигъ ризкъ гъазанмиш ап'ури, яшайишдиз себебер агури шулза, хъа йиз гъардшиз ярхи йигъан Аллагъдиз гъ т'яаът ап'ури, увухъди хъубна узу хулаз гъабхъи ризкъ ип'узт'ан аьгъдар. Гъамци дюз шулинхъа?» Расулюллагъди гъ жаваб туву: «Хъа Аллагъди гъ увуз ризкъ гъаму яв гъардаш бадали тувуб мумкин вуйибдикан аьгъавуз?» А гъацдар инсанар, Аллагъди гъ дурариз гъамцидар ксарин гъуллугъар гъурк'ри к'ури, дюн'я тувна. Гъаз гъапиш Аллагъ Чан диндин рякъ ярк'у ап'рур ву ва Дугъу саспи инсанар гъаму рякъ чпин жанар диври, аькъвлийихъди, хиларихъди ярк'у ап'ри к'ури халкъ дап'на. Гъацдар инсанар гъадариз кюмек вуди халкъ дап'на, хъа гъацарсана, дурарин дереже за ибшри к'ури, му ксариз манигъвалар ап'рудар ву. Гъаз гъапиш гъарсаб гъякъ рякъюъ чан читинвалар а. Гъачай ухъура вари сабпи жергейиъ айидарикан, ясана къюбпи жергейиъ айидарикан хъуз чалишмиш хъухъа. Хъа шубубпи жергейихъан цихъанси ярхла хъидихъа.

Ав, ихъ дурарин хулар, машинара наънан ву к'уру суал гъабхъиган, ухъуз думу Аллагъдихъан гъ вуйиб аьгъяди ккунду. Гъаз гъапиш ризкъ туврур Аллагъ гъ ву, ва гъарсариз фу къадар ва фициб ризкъ тувруш аьгъюр Аллагъ гъ ву. Сар гъаммишан мистаз гъюрур,

душваъ ярхи йигъ т'яаътнаъ шулу кас гъахъну. Саб ражари ж'ямаът гъудган ккудубк'балаан къяляхъ имамди му касдихъан гъерхру: «Я кас, уву ярхи йигъар мистаъ гъаьрува, хъа яв ризкънаан гъайгъушли зигура, увуз ип'узалабхъуз наънан вувуз?» Думу касди гъап'ну: «Яваш йихъ, сабан йиз гъудган ц'ийи алап'идиза, гъаз гъапиш ризкъшли тувруш аьгъдру касдихъди гъап'у гъудган кайиб шулдар, хъасин яв суалназра жаваб туварза».

Гашун читин вахтари сар накъвар т'араш ап'ру т'лафал гъахъну, думу касди ц'ийи накъв ачмиш ап'ури, думу накъвдиъ айи майтин кафан алдабгъну, марцц дап'ну ип'уз ул бадали масу туври гъахъну. Чав гъап'у ляхнарин туба ап'балаан къяляхъ, сар касди дугъхъан гъерхру: «Гъамкъан йисари уву гъаму ужуб дару ляхин ап'ури гъахъунва, фу аьламаат гъябкъюновуз?» Дугъу жаваб туву: «Узу агъзур майит т'араш гъапунза, ва гъадму агъзурикан къибла терефназди илдицнайидар варжт'ан гъидихъундариз». Му гъядиса Абу Язид Баст'амийин вахтна гъабхъну, ва гъаму ксари дугъаз му гъядиса ктибтган, дугъу гъап'ну: «Гъаму къиблайихъинди илдицну адрудар имансузди гъак'идар ву, гъаз гъапиш дурарин юк'варий Аллагъ гъ ризкъ туврур ву к'уру к'ваант'ан хъугъивал ади гъабхъундар». Лигаи, инсанар, ухъу гъамцидар суалар тувруган, уччвуди фикир дап'ну ккунду. Гъаз гъапиш вари туврур Аллагъ гъ ву ва к'ваант'ан Аллагъдихъ гъ хъугъвал адру касдин гъич саб гъудганра ва жара т'яаътра кап'урдар. Эгер к'уруш маллийри гъит'ибк'уру к'ури, суал: дурари фу гъит'ибк'уру ва шлиз гъябкъну ва наънан аьгъа? Гъакимарихъ хъайи машинара, дурарин хулар гъит'ну ухъушлиин алархъна?! Ихъ инсанарин гъаври хъуз читин ву, мураариз вари Ислам диндиз багахъ вуйи инсанар, аьлимар, имамар, чпихъна хил гъачлабк'куну, йиз хлиъ саб къадар пул ипа, к'ури, гъюри ккунду. Аммаки Аллагъдиз гъ му ляхин ккуниб дар ва аьлимариз зат лайикъ вуйибра дар. Му ляхин ап'уруш, думу ксари илим

исккан ап'уру, ва мицдар инсанар Аллагъдира гъ исккан ап'уру. Эгер му имамари, аьлимари, гъаму саягъниинди дуфну, хлиъ пул ипа, гъапиш, шли мураарин хлиъ ипруш лигухъа. Саспи инсанари саб бици вахтна ипди, хъасин ярхла йихъай дупну, дурарин улихъ урч' хъябкъди. Хъа саспидарисана мураариз урч'къана абцидар. Хъа диндин гъайгъу кайи инсанари думу аьлимариз, имамариз пешкеш тувган, чпиз тувнайи пешкеш къабул гъап'иш, дурар дюз дар к'урудар дюз вуйинхъа? Шли гъац к'уруш, гъит дурари дици вуш гъюкуматдин пенс'ийир, ясана жара гъаддиз ухшар вуйи пособийр гъададагъри. Ихъ инсанар гъуншдин, гъардшин, гъула жвуван хайир ккунидар дар. Эгер ккунидар вуш, нащди ихъ халкъдин аьхю гъякимар гъюкуматдин улихъ йишвар ахурайидар? Нащди дурари чпин халкъдиз гъап'у жувлар, рякъяр, гъярар, ясана жара инсанарин мяслаътназ гъап'у шей'ар? Му суалназ, ав, а к'ури, читиндиган жаваб тувуш шулдар. Жвуван гъуншдихъ машин хъайиган, уччу хал гъап'ган, ухъу дупну ккунду «машаАллагъ». Аллагъди гъ жвувазра гъациб туври к'ури. Гъамциб гъялнаъ айи касдиз Аллагъди гъ к'ван рягътвал тувру ва дугъан дюаьйизра жаваб тувру. Гъаври шулу касдиз Пайгъамбарин гъ гъядис ч'яаън ву: «Ург'цурт'ан артухъ далил дубхну, мусурман касдин гъякъ уьбхюз чалишмиш йихъай!» Жара гъядисдиъра дупна: «Мусурман касдикан ужуб фикирт'ан мап'ан!» «Мизмизи къаці гъап'у касди, думу йишв саб герендитан цабхидар, хъа гъутур кайирихъан дацрабхди гъибтуз шулдар». Ухъу к'урадархъаки вари марцидар, гунгъар к'рудар ву, к'ури, ав, гъалат' хъузра мумкин ву, хъа дурарилан улхури, жвуваз гуннагъ гъадабгъубт'ан аьгъдру ляхнин ккебехъну гъузиш ужу ву. Гъарсарин гъюкум Аллагъди гъ ап'иди. Гъит Аллагъди гъ ухъуз уждар ксарикан ужуб фикир ап'уз тавфикъ туври.

Амир Мевлютов
Дагъ. Огни шагърин медресейин мялим

Гъудган фици фарз гъапнуш

Абу Заррайи ктибтураки, дугъриданна Пайгъамбари ﷺ гъапну: «Узу Меккаийъ айиган, йиз хулан зиин йишв ачмиш гъабхънийи ва гъадушв'анмина Жабраил малаик учвнийи. Дугъу йиз юкв ачмиш дапну, зам-зам штухъди гъижикбкнийи. Хъасин дугъу гъизилин таз гъабхънийи, думу гъизилин тазра имандихъди ва гъик-матвалихъди абцнаиб вуйи. Дугъу гъадму тазраъ айиб йиз квизди убзнийи, ва хъасин йиз юкв хъабкънийи. Хъасин думу, йиз хил дибисну, завариз за гъахъну. Учү сабпи заварихъна гъафиган, Жабраили завар уърхрудариз гъапну: «Таай учүз ракнар». Дурари гъерху: «Фуж ву?». Жабраили, узу вуза кфури, жаваб туву. «Хъа увухъди фужка хъайин?» - кфури гъерху завар уърхрудари. «Ав, узухъди Мугъяммад ﷺ хъазухъди», - жаваб туву Жабраили. Дурари гъерху: «Уву дугъахъна гъаьнайир вуна?». «Ав, узу дугъахъна гъаьнайир вуза», - кфури жаваб туву Жабраили. Дурари заварин ракнар таъган, учү завариз за гъахънча. Ва душваъ сар кас дусну гъаркюнчүз. Думу касдин арччул ва гагул терефнаъ гизаф инсанар дуснайи. Ва думу арччул терефнахъинди гъилигиган, аьлхъюйи, хъа гагулну терефназди гъилигиган, ишуйи. Узу гъаркъган, думу касди гъапнийи: «Хушгелди гъакълу Пайгъамбариз ﷺ, ва гъакълу бализ!» Узу Жабраилихъан гъерхза: «Му фуж ву?» Дугъу жаваб туву: «Му Адам пайгъамбар ву, хъа арччул ва гагул терефнаъ айидар дугъан насларин рюгъяр ву. Адам пайгъамбарин арччул

терефнаъ айидар женнетдиз гъагъиди, хъа гагул терефнаъ айидар - жегъеннемдиз. Гъацци вуйиган, думу арччул терефназди гъилигиган, шад духъну разиди аьлхъюйи, хъа гагул терефназди гъилигиган, ишуйи». Хъасин думу узухъди кьубпи завариз за гъахънийи, ва завар уърхрудариз гъапи: «Таай ракнар!». Ва гъадму завар уърхрударидар садпи завар уърхрударисдар суалар туву ва ракнар арццу. Абу Заррайи гъапну: «Дугъриданна Пайгъамбариз ﷺ завариз Адам, Идрис, Муса, Иса, ва Ибрагъим пайгъамбар гъаркъну». Анасди гъапну: «Дугъриданна Жабраилна Пайгъамбар ﷺ Идрис пайгъамбарин багъхъантина гъагъюрыйган, Идрис пайгъамбари гъапну: «Хушгелди гъакълу Пайгъамбариз ﷺ ва гъакълу гъардшиз!». Пайгъамбариз ﷺ Жабраилихъан гъерху: «Му фуж ву?». Жабраили жаваб туву: «Му Идрис пайгъамбар ву». Ва хъасин узу Муса пайгъамбарин багъхъантина гъагъруган, дугъура «Хушгелди гъакълу Пайгъамбариз ﷺ ва гъакълу гъардшиз», - кфури гъапи. Узу думу фуж вуш Жабраил малаикдихъан гъерхза. Жабраили думу Муса пайгъамбар ву кфури, жаваб туву. Хъасин узу Исайин багъган гъудчүвурыйган, дугъура «Хушгелди гъакълу Пайгъамбариз ﷺ ва гъакълу гъардшиз» кфури гъапи. «Му фуж ву?», - кфури гъерхза Жабраилихъан. Дугъу, му Иса пайгъамбар ву, гъапи. Хъа Ибрагъим пайгъамбарин багъхъантина гъудчүвурыйган, дугъура «Хушгелди гъакълу Пайгъамбариз ﷺ ва гъакълу гъардшиз» кфури

гъапи. Ва узу Жабраилихъан гъерхза: «Му фуж ву?» Жабраили гъапи: «Му Ибрагъим пайгъамбар ву». Ибн Аббасди ктибтура, Пайгъамбарихъан ﷺ дуфна: «Хъасин Жабраил узухъди за гъахънийи, ва учү гъацци яманди за гъахънийчу, гъатта узүз малаикари бикфурайи кълмарин сес гъебхъунзуз». Ибн Гъязм ва Анас бин Маликдихъан дуфнаки, Пайгъамбариз ﷺ гъапну: «Аллагъу Тааьлайи йиз умматдиз гъар йигъан хъуцур гъудган фарз гъапну. Ва узу Аллагъдин ﷻ му амур хъади Муса пайгъамбарин багъхан гъудчүвурыйза. Мусайи гъерху: «Аллагъу Тааьлайи яв умматдин фу фарзар иливну?» «Йиз умматдиз йигъан хъуцур гъудган фарз гъапну», - кфури жаваб тувуза. Муса пайгъамбариз гъапи: «Хъадак

яв Аллагъдигъна ﷻ, яв умматдихъан думукъан гъудгнар аплуз хъибдар». Ва хъанара узу Аллагъдигъна ﷻ хътакунза. Аллагъу Тааьлайи гъадрадин гъацар алдагъу. Ва узу Мусайихъна хъадакнү, Аллагъу Тааьлайи хъуцур гъудгникан гъац гъапну кфури хабар тувуза. Муса пайгъамбариз хъанара циб аплуз Аллагъу Тааьлайикан ккун апин, дугъриданна яв умматарихъан думу кьадар гъудгнар аплуз хъибдар, гъапну. Узу хъанара Аллагъдихъна ﷻ хътакунза. Ва Аллагъу Тааьлайи дурар хъанара гъац гъапну. Узу Муса пайгъамбарихъна хътакунза. Ва Мусайи хъанара Аллагъу Тааьлайикан гъудгнар циб аплуз ккун апин, дугъриданна яв умматариз дурар тамам апидар, гъапи. Ва узу хъанара Аллагъдикан ﷻ ккун гъапунза

ва Аллагъу Тааьлайи гъапну: «Фуну касди йигъан хъуб гъудган гъапниш, дугъаз хъуцур гъудгнинсиб саваб шулу, фицики Йиз гаф дигиш шлуб дар!». Му хабарра хъади Муса пайгъамбарихъна гъафунза, ва дугъу хъанара хъадак яв Аллагъдихъна ﷻ ва хъанара циб аплуз ккун апин гъапну. «Узуз йиз Аллагъу Тааьлайихъан начди вузуз», - кфури жаваб тувуза. Дидин кяляхъ Жабраил малаикди узу тап аьхиримжи заварихъна хъади гъушнийи. Мидин утканвал ктибтуз шлуб дайи. Ва хъасин узу женнетдизди аьнийзу ва душваъ гевгъерикан вуйи гъибар гъаркюнзуз ва жилра мискдикан вуйи.

Юсуф Ражабов
Исламдин магистратурайин студент

Аллагъу Тааьлайин малаикарихъ хъугъуб

3 « эгер дугъу сарихъди думу ляхнар гъапнуш, жарадарихъдира гъацдар аплуз мумкин ву. Думу бай наана-вуш дургру. Кьуб вазлилан арайиз удучүвур ва шуру лап хъял кади дугъахъди улхуру. Хъасин думу бали машиндиан кассета адабгъну кфуру: «Уву сес ягъал маплан, ухъу гъапну вари ляхнар гъаму кассетайи а, эгер уву яв саргъатар аьгъю дарапниш, му кассета ичв хулаъ, яв абйир-бабарин хиларигъ хъибди». Гъаму кассетайихъди дугъу думу шураз гучар ккаъри, кьюд йисансана, йиккун тикиси, масу туври гъахъну ва масу тувруган шлубра вари кассетайиз бикфури гъахъну. Гъамци му шуран уьмур чур гъабхъну. Саб вахтналан му кассета абйир-бабарин хулаъ шулу. Думу гъабкъган, адаш юкв дугъубжвну, кечмиш гъахъну. Дадана тмуну чи жара йишваз удучүвну гъагъюру ва дурари сатиди думу байра йивну йикфуру. Хъа бай йивну гъакну кфури, кассета танк аплуз шулдар аьхир. Думу сарун варидин телефонри ади шулу. Америкайи инчи гъапниш, саб гъелдилан дидкан Чукоткаийи айидариз хабар шула. Гъамус суал: Гъаз думу шуру дициб ляхин гъапну? Эгер думу кассета абйир-

бабарин хулаъ дубхъну ккундарш, гъаз дугъу дицдар ляхнар апфури гъахъну? Думу шуран ухъу зиихъ кваин гъапну чан гъюнариин али малаикарикан кваълан гъархну. Гъатта думу бали кассетайикна гъибиклундайишра, малаикари вари бикфура аьхир. Ва натижайи Гъиямат йигъан думу вари дариз рябкъиди. Гъацци вуйиган, учвү фу аплурашра, учвухъди гъарган ичв

аьмалар дикфури, кьюр малаик хъайибдикан кваълан магъапанай.

Аллагъдин ﷻ китабарихъ хъугъуб

Гъаццира мусурман кас кваантлан Аллагъу Тааьлайи Чан пайгъамбарихъанмина инсанарихъна китабар хъагъбахъ хъугъну ккунду ва думу китабарра пайгъамбариз инсанарихъна саб

дигиш'валра адарди гъурукьну. Думу китабарин инсанариз гъакълу диндикан, Аллагъу Тааьлайин Сарваликан, Дугъан амрарикан, сифатарикан, ччвурарикан, Аллагъу Тааьлайи улупнайиганси уьмур гъапбакан улупна. Дурари инсанариз му дюн'яийгъра Ахиратдигъра фу ужу вуш, хъа фу ужу дарш, фу мусурман касдиз фарз вуш, хъа фу гъарам вуш улупура. Аллагъу Тааьлайи гъау вари каламар 104 ву, дурарикан 100 бици дафтрар, хъа юкьубсана - китабар. Адам пайгъамбарихъна 10 бици дафтрар гъапну, Шис пайгъамбарихъна - 50, Идрис пайгъамбарихъна - 30, Ибрагъим пайгъамбарихъна - 10, Муса пайгъамбарихъна Таврат китаб гъапну, Иса пайгъамбарихъна - Инжил, Давуд пайгъамбарихъна - Забур ва Мугъяммад пайгъамбарихъна - гирами Къур'ан. Аллагъу Тааьлайи гъау вари каламарикан анжагъ гирами Къур'ан Аллагъди ﷻ гъапну саягъниинди, саб дигиш'валра адарди гъубзна. Гъаз гъапиш Аллагъу Тааьлайи Къур'ан Гъиямат йигъазкъан уьхюб Чаина дибисна. Ва саб шак'валра адарди думу гъацци хъибди.

Аьхир гъюру нумрайиш

– Вагъабистари, мавлид урхруган, гъаз гъудужвури шулчва, кѳури гъерхри шулу. Мавлид урхруган гъудужвувалин фуќа Шариатдиз гъаршуб адрувалин ич шаквал адарич, амма илим адрувалиан учъан дуариз жаваб тувуз шуладар. Гъаму суалназ фици жаваб тувну ккундуш, йипайчва?

- Мавлид урхруган гъудужвували Пайгъамбарихъна ﷺ вуйи ккунивал, гъор-мат ва Думу заан апувал улупура. Гъадму жюрейинди апура вари мусурман гъокуматарихъ. Ибн Мас'уддихъан вуйи гъядисдиъ дупна: «Мусурманари ужуб вуди къабул гъапул Аллагу Тааълайин улихъра ужуб шулу»

في حديث ابن مسعود رضي الله عنه ما رآه المسلمون حسنا فهو عند الله حسن

Думу наънан гъафиб ву, диндин адлу алимарикан фуќа гъудужвури гъахънийин, гъадрарихъди гъагъбан бадали кѳури, гъерхиш, гъамциб жаваб тувдихъа: Ухъу, агълю сунна валь жамааъйи, ухъкан фуќара ктабгъурадарахъа, ухъу гъарган ихъ диндин адлу алимарихъди гъагъюри гъахъунхъа ва гъагъидира вухъа. Гъацара гъаму суалнаъра ухъу адлу алимдихъди гъагъюрахаъа, думу алимдин гафар саси дѳошшарихъ вагъабистари чпира далил вуди хури шулу. Шейх Аъли ибн Бургъануддин Гъялаби Шафиии чан Пайгъамбарин ﷺ уъмрикан вуйи «Сирратуль Гъялабия» китабдиъ дибикна: «Пайгъамбарин ﷺ ччвур кѳваин гъапган, гъудужвуб имам Такъиуддин Субкийи ккебгъуб ву. Саб ражари дугъу уч духънайидарин улихъ аль-Бусайрийин гафар гъахну: «Пайгъамбарин ﷺ ччвур гъизилиинди гъибикшира, думу ѳибтган гъамд апувал дар, дугъан ччвур кѳваин гъапган, гъудужвуб герек ву». Гъаму гафар кѳури Субки гъудужвну ва гъадгъан нумунайихъди имбударра гъушну» (лиг «Сирратуль Гъялабия», 1|83-84).

– Шешбешар уйнамиш апуз хай шулин?

– Шешбешар уйнамиш апуз хай шулдар. Гъийин йигъан гизаф инсанари думу ляхин лап ашкъниинди апура. Амма дуарикан гизафдариз думу гъарам вуйиваликан агъдаршул. Имам Агъмад, Муслим, Абу Давуд, ибн Мажагъдихъан дуфнайи Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупна:

« مَنْ لَعِبَ بالنرد ، فكأنما صبغَ يده في دم خنزير »

«Шешбешар уйнамиш апрур чан хил слин ифдиъ иврурик гьисаб ву» Абу Давуддихъан дуфнайи гъядисдиъ дупна:

« من لعب بالنرد فقد عصى الله ورسوله »

«Шешбешар уйнамиш апру касди Аллагъдизра ﷻ Дугъан Пайгъамбаризра ﷺ абссивал улупура».

Имам Агъмаддихъан, Байгъакъийихъан вуйи гъядисарихъ дупна:

« مثل الذي يلعب النرد ثم يقوم يصلي مثل الذي يتوضأ بالقيح ودم الخنزير ثم يقوم فيصلي »

«Шешбешар уйнамиш дапну, хъа гъудужвну гъудган апру кас ириндихъди (гной) ва слин ифдихъди гъудгнин джикнѳу, хъа гъудужвну гъудган апруриз барабар ву» Магъа гъамцдар гъядисар хъанара хуз шулу, хъа фикирлу ксариз гъамрарра чѳаан ву.

– Мистаз уч гъабхъи пул наана ва фицдар ляхнариз харж дапну ккунду?

– Мистаз туву пул гъадму мистаз вакъфу шулу. Хъа вакъфу ялгъуз гъадму вакъфу гъапу йишвазган ишлетмиш апуз хай шулдар. Яни думу пулихъ учвхъан ичв мистаз герек вуйи мутмйир, шей'ар гъадагъуз шулу.

– Жилири хпириз велед фуник кади тѳалакъ тувну, велед бабкан гъахъиган дугъу фу дапну ккунду?

– Жилири хпириз велед фуник кади тѳалакъ туввиш, думу велед бабкан гъахъиган, велед урхбан харжар вари адашиин алахъуру. Думу харжар апул дишагълийиз фарз дар, веледарин адаш чѳивиди имиди, гъятта дада девлетлур гъахъишра.

Эгер тѳалакъ тувбалан къаляхъ веледар дадаийн хликк гъахъиш, дугъхъан думу жилирикан веледариз лигбан, дуариз тербия тувбан къимат бисуз ихтияр а. Эгер дишагълийи думу веледдиз чан мухрилан никк тувраш, дугъхъан веледарин адашикан дидин къимат ча пуз шулу. Адаши веледдиз тувну ккунидар: хал-йишв, ипѳруб, убхъруб, алабхъру палат ва гъацара веледдин жара мюгътаж'валар.

Девлетлу касди чан гъялназ дилигну кюмек дапну ккунду, хъа касиб вуш, дугъура чан гъялназ дилигну. Гъацара веледдин абйир-бабарихъан, думу ляхин фици кѳулиъ гъабхуруш, йикърар апуз шулу. Эгер дуарихъан саб мяслябтнахъна гъюз шулдарш, думу ляхин гъулан, шагърин имамди гъял апуру. Хъа ужу ву, эгер абйир-бабар саб мяслябтнахъна гъафиш.

– Мистаъ экбер апрур фицир кас духъну ккунду? Гъарган сар касди экбер апурун, дарш мистаз ухди гъафири?

– Экбер апру касдин шартлар шубуб ву: диндиъ айир хъуб, саб яшназ дуфнайир ва жили кас хъуб. Эгер экбер кафир касди гъапѳиш, думу дюз шулдар. Ва гъацара дюз шулдар хпи тяфайи гъапу экбер. Экбер апрур ягъал, уткан сес айир хъуб ужу ву, хъугъвал алир. Мистаъ экбер апури чан дерккнайи кас ади вуш, экбер гъадгъу апуру, хъа эгер дицир кас адарш, мистаз дуфнайидарикан шли ужуйи экбер апуруш, гъадгъу апици. Эгер мистаъ экбер апури сар кас дерккнади, амма экбер апру вахт дубхъну, думу кас адарди гъахъиш, мистаъ айидарикан сари экбер апуру («Мягъяли», «Мукъаддамат»)

– Аллагу Тааълайи зулумкрариз гъаму дѳон'яийи имиди гъаз аъзаб тувурдар?

– Гъаз гъапиш му жил аъзаб тувру йишв дар. Му дѳон'я ухъхъан имтигъан гъадабгъруб ву. Зулумкарра ва зулум дапнайирра имтигъандикк кка. Зулумкрин имтигъан гъадму вуки, лигуру дугъу думу гунагъ гъибтруш, Аллагъдин ﷻ аъзабнахъан гучѳ апуруш. Хъа зулум дапнайирихъан сабуру апуз шулуш, дугъу му имтигъан фици тувруш, лигуру. Эгер му дѳон'я аъзаб тувруш вуйиш, сабпи ражари Фараондиз тувдийи, дугъу чав Аллагу ву кѳури къабул дарапѳдар йихури гъахъну. Хъа мицдар «Фараонар» хъанара а ахир ва дуариз аъзаб тувру йишв Ахират ву. Эгер Аллагу Тааълайи гъарсаб гунагъан аъзаб тувуйиш, му дѳон'яийин фуќа гъузидайи. Гъацар вуйиган, Аллагу Тааълайи гирами Къур'андиъ дупна: «Аллагу Тааъла зулумкрари апурайибдикан агъдрур гъисаб мапѳанай. Дугъу дуарин аъзаб гучѳвалиан улар адахъру йигъаз гъибтна».

Гъудгнин жикѳбаъ ликар жикѳруган урхру дѳоаб

اللَّهُمَّ ثَبِّتْ قَدَمَيَّ عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ تَزُلُّ فِيهِ الْأَقْدَامُ

«Аллагъумма саббит къадамайя аъла ссиратѳи явма тазиллю фигъиль акъдаму».

Мяна: «Я Аллагу ликар ккутѳуччвру йигъан йиз ликар Сиратѳи гъяд ин деркк».

Гъюрматлу ватанагъли йир!

Дагъ. Огни шагърин кѳулин мистаъ диндин суалариз жаваб тувру отдел ачмиш дапна. Эгер ичв диндикан суалар, шаклу, гъаври адру, ясана мистахъди алакъалу вуйи суалар аш, зенг апинай: + 79640007448, ясана + 79894476468

Учура, ич терефнаан, учухъна илтѳикѳу гъарсар касдин суалназ диндиъ улупнайиганси жаваб тувуз чалишмиш хъидича, иншаАллагу

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аълакъалу вуйи месэлийрикан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апинай: 8-960-411-19-53, ясана 51-85-22. Учхъан шлубдин, иншаАллагу, учу кюмек апицидича ва ичв гъулулгъар тамам апуз чалишмиш хъидича.

Рузнама

Май

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аъср	Лавлан. Аль-Магъриб	Хъитѳирхъ. Аль-Гъишаъ
1	3:47	5:40	12:46	16:39	19:52	21:31
2	3:45	5:39	12:46	16:40	19:53	21:32
4	3:43	5:36	12:46	16:41	19:55	21:35
6	3:40	5:34	12:46	16:41	19:57	21:38
8	3:35	5:30	12:45	16:41	19:58	21:41
10	3:31	5:27	12:45	16:42	20:01	21:44
12	3:27	5:27	12:45	16:42	20:04	21:47
14	3:24	5:25	12:45	16:43	20:06	21:50
16	3:20	5:23	12:45	16:43	20:08	21:53
18	3:16	5:21	12:45	16:44	20:10	21:57
20	3:12	5:19	12:45	16:45	20:12	22:00
22	3:10	5:17	12:46	16:45	20:15	22:05
24	3:08	5:16	12:46	16:47	20:16	22:08
26	3:05	5:14	12:46	16:47	20:18	22:11
28	3:01	5:12	12:46	16:47	20:20	22:13
30	2:59	5:11	12:46	16:48	20:21	22:16